

Academische zitting Aquaramavakbeurs 22/10/2015

Enkele statements van sprekers

Waterkost

- Durk Krol (WssTP) verwees naar een Deense enquête waaruit blijkt dat bedrijven water te duur vinden maar bij de vraag hoeveel ze jaarlijks hiervoor betalen ze vaak het antwoord schuldig moeten blijven. Om de betalingsbereidheid voor water te verhogen is het belangrijk om de waterkosten inzichtelijk te maken. Dirk Decoster pikte op dit laatste punt in en vroeg om de waterfactuur voor KMO's duidelijk en transparant te maken.
- De drinkwatermaatschappijen stellen vast dat met de nieuwe tariefstructuur voor water hun inkomsten via de vaste component (€ per aansluiting) daalt. Voor het beheer van het drinkwaternet zijn ze dus in zeer belangrijke mate afhankelijk van de variabel component (€/m³ verbruikt) wat hen zeer gevoelig maakt voor fluctuaties in verbruik.
- De kosten om de zuiveringsgraad te verhogen (vandaag bedraagt deze 80%) zijn enorm maar wel belangrijk om te voorkomen dat ongezuiverd afvalwater wordt geloosd in onze waterlopen. Vanuit de overheid worden subsidies ter beschikking gesteld aan de gemeenten om deze projecten door te voeren met de meest ecologische winst tegen de laagste kost (dit zijn evenwel niet altijd die projecten die de gemeenten wensen door te voeren: bv. straten die worden vernieuwd – niet noodzakelijk de plaats waar de rioleringen moeten vernieuwd worden).

Waterbeschikbaarheid

- Voor de drinkwatermaatschappijen ligt de grootste uitdaging om te voldoen aan de piekvraag. Het waternetwerk wordt gedimensioneerd om aan deze piekvraag te voldoen en brengt hoge kosten met zich mee. Deze piekvraag doet zich voor in droge periodes net wanneer de reserves onder druk staan. Verschillende strategieën moeten bekeken worden om deze uitdaging aan te pakken:
 - o Vergunningenbeleid: verhinderen dat nieuwe bedrijven met een groot waterverbruik zich vestigen in regio's die geconfronteerd worden met waterschaarste
 - o Het instellen van slimme meters die toelaten om in periodes van droogte een andere tarifiering te hanteren
 - o Toelaten dat de drinkwatermaatschappijen gedurende een beperkt aantal dagen in het jaar het oppompcapaciteit mogen verhogen tot een nieuw maximum
 - o Het aanleggen van extra reservoirs, wachtbekkens (koppeling droogte met overstromingen) en verhogen van de infiltratie

Lozingsnormen

- De Vlaamse voedingsindustrie heeft reeds zeer veel inspanningen geleverd in het kader van rationeel waterbeheer. Het voorbeeld werd gegeven van Agristo die in de periode 2000-2010 het waterverbruik reeds met 28% /per verwerkte ton heeft gereduceerd. Daarnaast wil men ook meer en meer inzetten op waterhergebruik. Twee belangrijke knelpunten verhinderen dit evenwel. Enerzijds de discussie van concentratienormen (mg/l) vs vrachtnormen (kg/dag) en anderzijds de wettelijke verplichtingen om binnen een voedingsmiddelenbedrijf water van drinkwaterkwaliteit te gebruiken (is dit wel nodig bv. voor de eerste aardespoeling van de groenten?). Philippe D'Hondt van de Vlaamse Milieu Maatschappij houdt de voorkeur bij concentratienormen en dit om acute toxiciteit in de waterloop te vermijden, wel zijn er in VLAREM bepalingen die toelaten dat soepelere concentratienormen kunnen worden verkregen indien het bedrijf kan aantonen dat het doorgedreven waterbesparingen doorvoert (en hierdoor de concentratie van bepaalde verontreinigingen in hun afvalwater toeneemt). Hij sluit zich wel aan bij het feit dat niet voor alle toepassingen water van drinkwaterkwaliteit vereist is, maar dat vanuit voedselveiligheid, waarvan de regels op Europees niveau worden vastgelegd, dit vandaag niet mogelijk is. Durk Krol repliceerde hierop door te stellen dat lidstaten de Europese regelgeving, die vaak voldoende flexibiliteit inbouwt, vaak op een zeer rigide manier wordt vertaald in nationale wetgeving, waardoor bepaalde waardevolle initiatieven in de kiem worden gesmoord.
- Voor Vlaro is het belangrijk dat er verder wordt ingezet op "aanpak aan de bron" o.a. door
 - o Het verder stimuleren van infiltratie van hemelwater : wat niet geloosd wordt in de rioleringen moet ook niet gezuiverd worden

- De zuiveringsgraad verder optrekken
- En de verdere uitrol van asset management
- In het kader van de kaderrichtlijn water moeten we uiterlijk tegen 2027 een goede toestand van de waterlopen bekomen. Van de 195 oppervlaktewaterlichamen bevinden zich nog geen enkele in een goede toestand (van de 42 grondwaterlichamen bevinden zich vandaag 14 nog een in een slechte kwantitatieve toestand). Het is belangrijk dat we blijven inzetten om deze goede toestand te bereiken. Oppervlaktewater is een belangrijke waterbron voor o.a. de drinkwatermaatschappijen (50% van het drinkwater is afkomstig uit oppervlaktewater een percentage dat nog zal stijgen naar de toekomst toe). Hoe vervuilerd het water, hoe hoger de kosten en hoe hoger dan ook de drinkwaterfactuur (zie punt waterkost)

Integrale aanpak

- Het watersysteem wordt door veel actoren gebruikt (transport, burger, drinkwatermaatschappijen, industrie, landbouw, toerisme, natuur, etc.) met elk hun impact. De optimalisatie van het watersysteem vraagt een integrale aanpak. De VMM is hier reeds 10 jaar mee aan de slag om met de verschillende actoren (instanties bevoegd voor ruimtelijke ordening, leefmilieu, landbouw, industrie, etc.) tot gezamenlijke oplossingen te komen. Het is een aanpak waar we verder op moeten inzetten.
- Binnen deze integrale aanpak is het ook belangrijk dat de 308 steden en gemeenten hun verantwoordelijkheid blijven dragen bij de uitbouw en het onderhoud van de gemeentelijke rioleringsstelsels ook al hebben ze dit in bepaalde gevallen overgedragen aan een derde partij

Internationaal luik

Z.E. Sulaiman Hamid Almazroui begon zijn toespraak met een verwijzing naar de Koran waarin de primordialiteit van water wordt beklemtoond onder de vers “ Wij hebben uit water al het levende gemaakt”. De VAE heeft als nationaal symbool de dadelpalm, die op een zeer efficiënte wijze water gebruikt om hout, vruchten, schaduw, ... leven te voorzien. De VAE zijn in de afgelopen 40 jaar geëvolueerd van een land bestaande uit 7 kleine steden naar een land met een inwonersaantal van 10 miljoen inwoners. Dit zet de VAE voor enorme uitdagingen, waarbij ze de cultuuromslag willen maken naar een meer grondstoffen efficiënte die zelfvoorzienend is in water en voeding (vandaag wordt 90% van het voedsel geïmporteerd). Gezien VAE en Vlaanderen reeds belangrijke handelspartners zijn (jaarlijks 6 miljard handel tussen Vlaanderen en VAE) en Vlaanderen reeds zeer veel ervaring heeft opgedaan in efficiënt watergebruik is het waardevol om hierrond een samenwerkingsverband op te zetten.

Visie 2050

Voor de Visie 2050 (waarin we wensen te evolueren naar een Robuust watersysteem) heeft de Vlaamse Regering zich laten inspireren op o.a.

- Het boek “Abundance: The future is better than you think” van Diamandis & Kotler
- En de recent afgesproken Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties ([klik hier](#)) en in het bijzonder SDG 6: “Ensure access to water and sanitation for all”

Om te komen tot een robuust watersysteem zullen we moeten inzetten op drie pijlers:

- Slimme technologie (nanotechnologie, ICT, biotech, etc.)
- Robuuste waterinfrastructuur (in staat om toekomstige schokken op te vangen)
- Genoeg ruimte voor water (Sigma-plan, watertoets)

Mark Andries ziet de grootste winsten in de integratie van slimme technologie in de waterinfrastructuur om ervoor te zorgen dat het juiste water op de juiste plaats terechtkomt. Oplossingen die we gezien de mondiale uitdagingen ook internationaal zullen valoriseren. VLAKWA is dan ook een graag geziene gast op de internationale handelsmissies van FIT.

Enkele conclusies van de academische zitting:

- Het is belangrijk om de kosten van water inzichtelijk te maken (o.a. via een duidelijke en transparante drinkwaterfactuur) wat zal bijdragen aan de betalingsbereidbaarheid voor deze essentiële grondstof.
- Strategieën moeten worden uitgewerkt om ten allen tijde aan de piekvraag voor drinkwater te voldoen en de kosten hiervan te dekken.
- De juiste kaders dienen gecreëerd worden om toe te laten dat bedrijven efficiënt met water kunnen omspringen.
- VAE wensen samenwerking op te zetten met Vlaanderen om te bekijken hoe ze zelfvoorzienend kunnen worden in water & voeding.
- De grootste winsten kunnen worden geboekt door de integratie van slimme technologie (ICT, Biotech, nano) in onze waterinfrastructuur.
- De oplossingen die Vlaanderen ontwikkelt worden vandaag reeds gevaloriseerd. VLAKWA is een graag geziene gast op internationale handelsmissies van FIT.